

Complexnummer: 515471

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

-

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

515472, 515473

Woonplaats

Terborg

Gemeente

Oude IJsselstreek

Provincie

Gelderland

Locatie van het hoofdobject

Stationsweg 6, 7061 CT te Terborg

Complexomschrijving

Inleiding

Voormalige SPEKSLAGERIJ annex WORSTMAKERIJCOMPLEX gebouwd in de jaren 1890-1896 onder invloed van de Neo-Renaissancestijl in opdracht van P.L.M. OORSPRONG uit ZWOLLE. Het complex bestaat uit de volgende onderdelen: 1. SPEKSLAGERIJ annex WORSTMAKERIJ met aangebouwd WOONHUIS 2. KOETSHUIS De bouw in 1890-1891 van deze, op korte afstand van het station gelegen, exportslagerij die een van de weinige bewaard gebleven voorbeelden van dit type in ons land vormt, hangt nauw samen met de grote rol die de varkensmesterij in de late negentiende eeuw in de gemeente speelde. In deze periode was de varkensmesterij in Nederland vooral geconcentreerd in de Achterhoek en Twente. De voorspoedige gang van zaken leidde in 1896 tot het aanbouwen van een worstmakerij. In de twintiger jaren werd het bedrijf gesloten. De familie verhuurde vanaf 1927 het bedrijfsgebouwen aan de inktmakerij N.V. Klutman en bleef zelf in het woonhuis wonen. In de jaren zestig van de twintigste eeuw werd het complex verkocht aan de heer S. Kaak die vervolgens een deel van het bedrijfsgebouwen verbouwde tot een tweede woning. Beide woningen werden vervolgens verhuurd. Het interieur van het resterende deel van de spekslagerij is nog grotendeels intact met inbegrip van een rookkast. Ook het woonhuis bezit nog diverse oorspronkelijk onderdelen. Het koetshuis kreeg aan de achterzijde een lage als woning bedoelde aanbouw doch bleef voor wat betreft het interieur ongewijzigd. Het aan de zuidzijde van de Stationsweg, op korte afstand van het station gelegen, complex wordt aan drie zijden omgeven door een tuin. Aan de linkerzijde bevindt zich een moderne klinkerbestrating die zich tussen het bedrijfsgebouwen en het koetshuis voortzet in oudere mogelijk nog oorspronkelijke klinkerbestrating. Door de ligging op een licht hellend terrein ligt het souterrain van de woning op gelijke hoogte met de begane grond van het achterliggende bedrijfsgebouwen. Hierdoor bezit het ook het koetshuis een kelder.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegevens voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

Voormalig SPEKSLAGERIJ annex WORSTMAKERIJCOMPLEX gebouwd in de jaren 1890-1896 onder invloed van de Neo-Renaissancestijl in opdracht van P.L.M. OORSPRONG uit ZWOLLE.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en redelijk gaaf bewaard voorbeeld van een laat-negentiende-eeuws bedrijfsgebouw met aangebouwde woning waarvan vooral de rijke detaillering van het woonhuis invloeden van de Neo-Renaissancestijl vertoont. De gebouwen bezitten een rijke detaillering en zijn deels in bijzondere materialen opgetrokken. Het bedrijfsgedeelte bezit diverse gietijzeren ramen en een luiwerk. Het woonhuis is voorzien van gepleisterde decoraties, siermetselwerk en fraaie gietijzeren balustrades. Opvallend is het materiaalgebruik van het koetshuis waarvan de gevels zijn opgetrokken in crèmekleurige en rode kalkzandsteen. Diverse onderdelen van het complex bezitten volgens de eigenaar nog oorspronkelijke interieuronderdelen zoals een over drie bouwlagen opgetrokken rookkast in de voormalige spekslagerij.
- Van stedenbouwkundige waarde vanwege de situering aan de Stationsweg. De uit villa's en bedrijfsgebouwen bestaande bebouwing aan deze weg is kenmerkend voor de in een hoog tempo toenemende industrialisatie in het laatste kwart van de negentiende eeuw in Nederland.
- Van cultuurhistorische waarde als een zeldzaam en representatief voorbeeld van een laat-negentiende-eeuws bedrijfsgebouw van het type (export)spekslagerij- annex worstmakerij met aangebouwd woonhuis en een naastgelegen koetshuis.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 515472

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	27 maart 2000
Kadaster deel/nr	82893/118

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Terborg	Oude IJsselstreek	Gelderland

Locatienaam	Locatieomschrijving
Terborg	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Wisch	B			3088

Omschrijving**

Omschrijving

De voormalige SPEKSLAGERIJ annex WORSTMAKERIJ met aangebouwd WOONHUIS is gebouwd op een samengestelde plattegrond. De woning bestaat uit van een blokbepleistering voorzien souterrain, een in kruisverband gemetselde baksteen opgetrokken bel-etage en een zolderverdieping onder een samengesteld afgeplat schilddak gedekt met gesmoorde betonpannen. Aan de zijde van de rechter zijgevel bevindt zich een forse serre onder een plat dak. Het tweelaags bedrijfsgedeelte is opgetrokken in baksteen, gemetseld in kruisverband en bezit drie zadeldaken met de nok evenwijdig aan de weg, gedekt met gesmoorde Hollandse pannen. De gevels van het woonhuis worden verlevendigd door gepleisterde speklagen en geblokte hoekpilasters alsmede door van siermetselwerk voorziene blinde segmentbogen met gepleisterde aanzetstenen boven de vensters en deuren van de bel-etage. Onder deze vensters bevinden zich van siermetselwerk voorziene panelen. De gevels worden afgesloten door een gepleisterd architraaflijstje, fries met siermetselwerk, en een geprofileerde kroonlijst waarin de goot. De ingang van zowel de woning als het bedrijfsgedeelte zijn gelegen in de linker zijgevel. De VOORGEVEL is asymmetrisch ingedeeld en is drie traveeën breed waarbij de linker travee licht risaleert. Iedere travee bezit in het souterrain een door een blind segmentboogje afgesloten getralied venster met een tweeruits raam. De bel-etage heeft in iedere travee een enkelruits schuifraam met een van transparant glas-in-lood voorzien bovenlicht. De LINKER ZIJGEVEL van het woonhuis is drie traveeën breed waarbij de linker travee risaleert en voorzien is van een venster met een T-schuifraam en een bovenlicht met glas-in-lood. De in de middelste travee gelegen ingang is bereikbaar via een hardstenen trap met bordes en gietijzeren balustrade en bezit een fraaie paneel deur met smeedijzeren deurhek alsmede een enkelruits bovenlicht. De rechtertravee bezit een venster als in de voorgevel. De gevel van de linkerhelft van het bedrijfsgedeelte is voorzien van een getoogde dubbele opgeklampte houten deur met aan weerszijden een door een blind segmentboogje afgesloten getralied venster. De verdieping bezit een getoogd houten luik met aan weerszijden een rond gietijzeren roosvenster. In de geveltop bevindt zich een door een rondboog afgesloten

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister
** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument
Datum van downloaden 18 july 2024

zolderluikopening waarin een rechtgesloten houten luik met een gietijzeren halffrond bovenlicht. In de geveltop bevindt zich een houten constructie ten behoeve van een luiwerk. De rechter gevelhelft van het bedrijfsgedeelte bezit twee ingehakte vensters en een gietijzeren roosvenster. De ACHTERGEVEL wordt gevormd door twee verspringende geveldelen waarvan het linker geveldeel op de verdieping voorzien is van twee door blinde segmentboogjes afgesloten vensters. Links met een vernieuwd enkelruits raam, rechts met een vierruits raam. Het rechtergeveldeel is blind uitgevoerd. De RECHTER ZIJGEVEL van het woonhuis heeft links een serre die voorzien is een van trap naar de tuin met een gietijzeren balustrade. Het aansluitende geveldeel van het woonhuis en bedrijfsgedeelte bezit meerdere ingehakte venster en deuropeningen alsmede twee gietijzeren roosvensters. Het INTERIEUR bezit volgens de eigenaar onder meer nog een over meerdere bouwlagen opgetrokken rookkast.

Waardering

Voormalige SPEKSLAGERIJ annex WORSTMAKERIJ met WOONHUIS gebouwd in de jaren 1890-1896 onder invloed van de Neo-Renaissancestijl in opdracht van P.L.M. OORSPRONG uit ZWOLLE.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en redelijk gaaf bewaard voorbeeld van een bedrijfsgebouw met aangebouwde woning waarvan vooral de rijke detaillering van het woonhuis invloeden Neo-Renaissancestijl vertoont. De gebouwen bezitten een rijke detaillering en zijn deels in bijzondere materialen opgetrokken. Het bedrijfsgedeelte bezit diverse gietijzeren ramen en een luiwerk. Het woonhuis is voorzien van gepleisterde decoraties, siermetselwerk en fraaie gietijzeren balustrades. Volgens de eigenaar bezitten diverse onderdelen van het gebouw nog oorspronkelijke interieuronderdelen zoals een over drie bouwlagen opgetrokken rookkast in de voormalige spekslagerij.
- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel en functioneel onderdeel van het spekslagerij- annex worstmakerijcomplex Oorsprong .
- Van cultuurhistorische waarde als een zeldzaam en representatief voorbeeld van een laat-negentiende-eeuws bedrijfsgebouw van het type spekslagerij- annex worstmakerij met aangebouwd woonhuis.

Hoofdcategorie	Subcategorie	Functie
Boerderijen, molens en bedrijven	Industrie	Vleesverwerkingsfabriek
Woningen en woningbouwcomplexen	Woonhuis(K)	Woonhuis

Monumentnummer*: 515473

Status rijksmonument
Inschrijving register* 27 maart 2000
Kadaster deel/nr 82893/135

Woonplaats* Terborg
Gemeente* Oude IJsselstreek
Provincie* Gelderland

Locatienaam Terborg
Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* Wisch
Sectie* B
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 3088

Omschrijving**

Omschrijving

Het KOETSHUIS is gebouwd op een rechthoekige plattegrond en heeft één bouwlaag onder een zadeldak met de nok haaks op de weg en belegd met pannen. Het gebouw is opgetrokken in crèmekleurige en roze kalkzandsteen gemetseld in kruisverband. Het gebouw bezit een in baksteen uitgevoerd door een rollaag afgesloten trasraam waarin zich in de ZIJGEVELS getoogde kelderlichten bevinden. De bovenliggende in roze kalkzandsteen opgetrokken geveldelen worden verlevendigd door in crèmekleurige kalkzandsteen uitgevoerde speklagen. De VOORGEVEL is asymmetrisch ingedeeld en wordt geflankeerd door vlakke hoekpilasters. De linker gevelhelft heeft een dubbele houten deur waarboven een door een segmentboog afgesloten zesruits bovenlicht. Rechts hiervan bevindt zich een getoogde houten deur. In de topgevel bevinden zich twee door blinde segmentboogjes afgesloten zolderluiken en twee gietijzeren roosvensters. Het overstekende zadeldak wordt afgesloten door windveren en bezit een sierspant met makelaar. Tegen de ACHTERGEVEL is een moderne aanbouw geplaatst. Het INTERIEUR van het gebouw bezit volgens de eigenaar nog oorspronkelijke onderdelen.

Waardering

KOETSHUIS gebouwd in de jaren 1890-1896 onder invloed van de Neo-Renaissancestijl in opdracht van P.L.M. OORSPRONG uit ZWOLLE.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en redelijk gaaf bewaard voorbeeld van een koetshuis waarvan de rijke detaillering van de met name de voorgevel invloeden van Neo-Renaissancestijl vertoont. Opvallend is het materiaalgebruik van het koetshuis waarvan de gevels zijn opgetrokken in crèmekleurige en rode kalkzandsteen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- Van stedenbouwkundige waarde als essentieel en functioneel onderdeel van het spekslagerij annex worstmakerijcomplex Oorsprong.
- Van cultuurhistorische waarde als onderdeel van het zeldzame en representatieve laat-negentiende-eeuwse spekslagerij- annex worstmakerijcomplex Oorsprong.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

Opslag

Functie

Koetshuis (G)